

19-2-48

Vonnis 231

In naam der Konink

De Temporaire Krijgsraad te Batavia in de zaak van den Auditeur Militair [redacted] leges:

- I. [redacted] oud 45 jaar, geboren te Hiroshima-shi, Japan (1-10-1902) Kolonel bij het Japansche Leger;
- II. [redacted] oud 39 jaar, geboren te Osaka-shi, Migaashi-ku, Imabashi, Japan (11-4-1908) gemilitariseerd burger met den rang van Kolonel in dienst van het Japansche Leger;
- III. [redacted] oud 38 jaar, geboren te Hiroshima-ken, Fukuyama-shi, Japan (14-1-1910) Majoor bij het Japansche Leger;
- IV. [redacted] oud 46 jaar, geboren te Aichi-ken, Kasugai-shi, Ooaza Kasugai, Japan (7-6-1901) Majoor bij het Japansche Leger;
- V. [redacted] oud 60 jaar, geboren te Fukuoka-ken, Chikuzo-gun, Shimokimura, Japan (28-9-1889) Majoor bij het Japansche Leger;
- VI. [redacted] oud 44 jaar, geboren te Saga-ken, Kishima-gun, Kohokumura, Kamioda, Japan (13-12-1902) Kapitein bij het Japansche Leger;
- VII. [redacted] oud 30 jaar, geboren te Mito, provincie Ibaragi (18-3-1918) Kapitein (reserve) bij het Japansche Leger;
- VIII. [redacted] oud 44 jaar, geboren te Nishino, provincie Miyagi, Japan (4-2-1903) Sergeant Majoor bij het Japansche Leger;
- IX. [redacted] oud 41 jaar, geboren te Tokyo, Asakusa-ku, Japan (9-10-1907) burger in dienst van het Japansche Leger;
- X. [redacted] oud 32 jaar, geboren te Wakayama-ken, Higashimura-gun, Japan (29-10-1915) burger in dienst van het Japansche Leger;
- XI. [redacted] oud 24 jaar, geboren te Wakayama-ken, Arita-gun, Yahata-mura, Azaschimizu, Japan (14-2-1923) burger in dienst van het Jap. Leger;
- XII. [redacted] oud 39 jaar, geboren te Yamanashi-ken, Kitatsurugori (24-1-1909) burger in dienst van het Japansche Leger;

allen thans gedetineerd in de strafgevangenis Tjijnnans; Gezien de beschikking tot verwijzing naar den Temporairen Krijgsraad van den Auditeur Militair ddo. 22 November 1947, waar bij aan beklagden wordt ten laste gelogd: dat zij, in Nederlandsch-Indië in de maanden en op de data, alle gelogen in het jaar 1944, derhalve in oorlogstijd en op de plaatsen als hieronder nader omschreven, als onderdaanen van de vijandelijke mogendheid Japan, oorlogsmisdrijven hebben gepleegd hebbende immers, in strijd met de wetten en gebruiken van de oorlog

te beklagde:

[redacted] in de maanden Maart en April 1944, in zijn functie van "heitan-officier" van Semarang geduld, dat ~~440~~ hem ondergeschikte burgers en militairen een groep vrouwen, ten getale van ongeveer 35 teveroren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd in de kampen, Semarang-Oost, Gedangan en Halmahira te Semarang in de kampen nummers 4 en 6 te Ambarawa en ondergebracht in de bordeelen, de Shokoclub, de Semarang-club, Hinomura en Putabago te Semarang, tot de prostitutie dwongen en verkraacht ten, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat deze oorlogsmisdrijven begaan werden of zouden worden begaan;

beklagde:

[redacted] op of omstreeks 29 Februari 1944, althans in de maand Februari 1944 in de avonduren in een als borddeel ingericht perceel te Semarang, de Shoko-club genaamd, [redacted] verkraacht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten acht vleeschelijke

235

14-2-40

Vennia 231

In naam der Koning

De Temporaire Krijgsraad te Batavia in de zaak van den Auditeur Militair rations officin, tegen:

- I. [redacted] oud 45 jaar, geboren te Hiroshima-shi, Japan (1-10-1902) Kolonel bij het Japansche Leger;
- II. [redacted] oud 39 jaar, geboren te Osaka-shi, Higashi-ku, Imabashi, Japan (11-4-1908) gemilitariseerd burger met den rang van Kolonel in dienst van het Japansche Leger;
- III. [redacted] oud 58 jaar, geboren te Hiroshima-ken, Fukuyama-shi, Japan (14-1-1910) Major bij het Japansche Leger;
- IV. [redacted] oud 46 jaar, geboren te Aichi-ken, Kasugai-shi, Goaza Kasugai, Japan (7-6-1901) Major bij het Japansche Leger;
- V. [redacted] oud 60 jaar, geboren te Fukuoka-ken, Chikujo-gun, Shimokimura, Japan (28-9-1888) Major bij het Japansche Leger;
- VI. [redacted] oud 44 jaar, geboren te Saga-ken, Kishima-gun, Kohokumura, Kamioda, Japan (13-12-1902) Kapitein bij het Japansche Leger;
- VII. [redacted] oud 30 jaar, geboren te Mito, provincie Ibaragi (18-3-1918) Kapitein (reserve) bij het Japansche Leger;
- VIII. [redacted] oud 44 jaar, geboren te Nishino, provincie Miyagi, Japan (4-2-1903) Sergeant Major bij het Japansche Leger;
- IX. [redacted] oud 41 jaar, geboren te Tokyo, Asakusa-ku, Japan (9-10-1907) burger in dienst van het Japansche Leger;
- X. [redacted] oud 32 jaar, geboren te Wakayama-ken, Higashimura-gun, Japan (29-10-1915) burger in dienst van het Japansche Leger;
- XI. [redacted] oud 24 jaar, geboren te Wakayama-ken, Arita-gun, Yahata-mura, Azachimizu, Japan (14-2-1923) burger in dienst van het Jap. Leger;
- XII. [redacted] oud 39 jaar, geboren te Yamaguchi-ken, Kitatsurugori (24-1-1909) burger in dienst van het Japansche Leger;

allen thans gedetineerd in de strafgevangenis Tjiptinang; Gezien de beschikking tot verwijzing naar den Temporairen Krijgsraad van den Auditeur Militair ddo. 22 November 1947, waar bij aan beklagden wordt ten laatste gelegd: dat zij, in Nederlandsoch-Indie in de maanden en op de data, alle gelegen in het jaar 1944, derhalve in oorlogstijd en op de plaatsen als hieronder nader omschreven, als onderdanen van de vijandelijke mogendheid Japan, oorlogsmisdrijven hebben gepleegd hebbende immers, in strijd met de wetten en gebruiken van de oorlog

te beklagde:

[redacted] in de maanden Maart en April 1944, in zijn functie van "helten-officier" van Semarang geduld, dat 400 hem ondergeschikte burgers en militairen een groep vrouwen, ten getale van ongeveer 35, bevoorrecht door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd in de kampen, Semarang-Oost, Gedangan en Halwabeira te Semarang in de kampen nummers 4 en 6 te Ambarawa en ondergebracht in de bordeelen, de Shoko-club, de Semarang-club, Hinomura en Putatasa te Semarang, tot de prostitutie dwongen en verkrachtten, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat deze oorlogsmisdrijven begaan werden of zouden worden begaan;

te beklagde:

[redacted] op of omstreeks 29 Februari 1944, althans in de maand Februari 1944 in de avonden in een als bordeel ingericht perseel te Semarang, de Shoko-club genaamd, [redacted] verkracht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten echt vleesche-

236

3e beklaagde:

lijke gemeenschap te hebben;

- a. op of omstreeks 26 Februari 1944, althans in de maand Februari 1944, in een perceel, gelegen aan de Kanarilaan te Semarang, een groep vrouwen, ten getale van ongeveer 35, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd in de kampen Semarang Oost, Gedangan en Halmahera te Semarang en de kampen nummers 4 en 6 te Ambarawa, in zijn functie van waarnemend heitan-officier van Semarang, genoemde vrouwen voor prostitutie doen wegvoeren naar 4 voor bordeel bestemde percelen te Semarang, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat alle, althans het meerendeel, dezer vrouwen zich niet vrijwillig aan de prostitutie zouden geven en derhalve dwang op haar zou worden uitgeoefend;
- b. op of omstreeks 29 Februari 1944, althans in de maand Februari 1944, in de middagen, in een als bordeel ingericht perceel te Semarang, de Shoko-club genaamd, in zijn functie van waarnemend heitan-officier een 5-tal van de sub a genoemde vrouwen tot prostitutie gedwongen door hen ermee te bedreigen dat zij op de verschrikkelijkste wijze zouden worden gedood en dat er represailles genomen zouden worden tegen hun familieleden, wanneer zij bleven weigeren vrijwillig met elke willokeurige Japansche bezoeker van genoemde club vleeschelijke gemeenschap te hebben;
- c. op of omstreeks 29 Februari 1944, althans in de maand Februari 1944 in de avonden en op plaats als onder sub b omschreven, vrouwe [redacted] verkracht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben;
- d. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944 in zijn functie van waarnemend heitan-officier geduld, dat aan hem ondergeschikte burgers en militairen de onder a genoemde vrouwen, ondergebracht in de bordeelen, de Shoko-club, de Semarang-club, Hinomaru en Putaba-So te Semarang tot de prostitutie dwongen en verkrachtten, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat deze oorlogsmisdrijven begaan werden of zouden worden begaan;

4e beklaagde:

in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944 in althans tijdens zijn functie van adjudant van den commandant van de opleidingsschool van officieren te Semarang, geduld, dat aan hem ondergeschikte burgers en militairen, een aantal vrouwen ten getale van 35, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd in de kampen Semarang-Oost, Gedangan en Halmahera te Semarang en de kampen nummers 4 en 6 te Ambarawa tot de prostitutie dwongen en verkrachtten, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat deze oorlogsmisdrijven begaan werden of zouden worden begaan;

5e beklaagde:

- a. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in althans tijdens zijn functie van controleerend geneesheer over de, in het tot bordeel bestemde gebouw van Hotel Splendid, gelegen aan de Conielaan te Semarang, toenmaals genaamd "Semarang-club" (Semarang Curaboe), later gevestigd in het voormalig gebouw Hotel van Brussel te Semarang, tewerk gestelde vrouwen, die in genoemd bordeel tot prostitutie gedwongen ondergebrachte geïnterneerde vrouwen en meisjes slecht behandeld, door hen voldoende geneeskundige hulp en medicamenten te onthouden en hen onder slechte hygienische toestanden te laten leven;
- b. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944 in zijn functie van inspecteerend geneesheer over de, aan de opleidingsschool voor officieren te Semarang verbonden militaire artsen, geduld, dat voornoemde aan hem ondergeschikte artsen een groep vrouwen ten getale van ongeveer 35, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd in de kampen Semarang Oost, Gedangan en Halmahera te Semarang en de kampen nummers 4 en 6 te Ambarawa, ondergebracht in de als bordeelen ingerichte percelen genaamd de Shoko-club, Hinomaru en Seisunso te Semarang slecht behandelden door aan deze groep vrouwen de noodige medische hulp en medicamenten te onthouden en hen onder slechte hygienische toestanden lieten leven, terwijl hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat deze oorlogsmisdrijven be-

gaan

gaan worden of zouden worden begaan;

De beklaagde:

- a. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in althans tijdens zijn functie van controleerend geneesheer over de in het berdeel bestemd voor Japansche officieren en de daar aan gelijkgestelde Japansche burgers te Semarang toenmaals genaamd de Shoko-club, te werk gestelde vrouwen, die in genoemd berdeel tot prostitutie gedwongen ondergebracht, geïnterneerde vrouwen en meisjes slecht behandeld, door hen voldoende geneeskundige hulp en medicamenten te onthouden en hen onder slechte hygiënische toestanden te laten leven;
- b. op tijd en plaats als onder a omschreven, meerdere der onder sub a genoemde vrouwen en meisjes, waaronder vrouwe [redacted] verkracht, door hen met geweld te dwingen met hem buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben;

De beklaagde:

op of omstreeks 23, 24, 25 en 26 Februari 1944, althans in of omstreeks de maand Februari 1944, te Semarang en Ambarawa, meisjes en vrouwen voor gedwongen prostitutie weggevoerd, althans ge-duld, dat de onder zijn bevelen staande ondergeschikten, soewel Japansche als niet Japansche onderdanen of vreemdelingen in dienst van de vijandelijke mogendheid Japan, genoemde vrouwen en meisjes voor gedwongen prostitutie hebben weggevoerd, door uit elk der kampen Semarang-Oost, Gedangan en Balmaheira te Semarang en 4 en 6 te Ambarawa, vrouwen en meisjes te selecteeren dan wel door genoemde ondergeschikten te doen selecteeren en de aldus uitgezochte vrouwen en meisjes, onder voorwendsel dat zij kantoor werkzaamheden voor de Japansche autoriteiten zouden moeten verrichten, weg te voeren dan wel te doen wegvoeren vanuit de genoemde kampen naar een perceel, gelagen aan de Karmatielaan te Semarang, terwijl hij wist dat genoemde vrouwen en meisjes voor de prostitutie bestemd waren en hij wist, althans redelijkerwijs moest vermoeden, dat alle, althans valde der weggevoerde vrouwen en meisjes niet vrijwillig tot de prostitutie zouden overgaan en derhalve hiertoe gedwongen zouden worden;

De beklaagde:

De

in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in een tot berdeel ingericht perceel, genaamd Semarang Coeuru, te Semarang vrouwe [redacted] 10 malen, althans meerdere malen, verkracht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben;

De beklaagde:

- a. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in zijn functie van berdeelhouders van het tot berdeel bestemd gebouw van hotel Splendid gelegen aan de Genielaan te Semarang, toenmaals genaamd "Semarang-club" (Semarang Curaboe) later gevestigd in het voormalige gebouw Hotel van Brussel te Semarang, vrouwen en meisjes ten getale van ongeveer 7, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd, gedwongen en tot de prostitutie, door hen herhaalde malen te slaan, wanneer zij weigerden buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben met de het berdeel bezoekende Japanners;
- b. op tijd en plaats als onder sub a omschreven, vrouwe [redacted] verkracht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben;

De beklaagde:

in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in zijn functie van berdeelhouders van een tot berdeel bestemd perceel te Tjandi Baroe Semarang, toenmaals genaamd Seiunso, vrouwen en meisjes ten getale van ongeveer 7, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd, gedwongen tot de prostitutie, door hen o.m. met overplaatsing naar een soldaten berdeel te dreigen, wanneer zij weigerden buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben met de het berdeel bezoekende Japanners;

De beklaagde:

- a. in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in zijn functie van berdeelhouders van een tot berdeel bestemd voormalig Chineesch hotel aan Belakang Kebon, gelegen achter het hotel [redacted]

232

hotel du Pavillon te Semarang toenmaals genaamd Hinomaru, vrouwen en meisjes ten getale van ongeveer 11 gedwongen tot de prostitutie door o.m. hen te dreigen met represailles tegen hun in de interneringskampen achtergebleven familieleden, wanneer zij weigerden buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben met de het bordeel bezoekende Japanners;

- b. [redacted] op tijd en plaats als onder sub a omschreven, vrouwe [redacted] verkracht, door haar met geweld te dwingen met hem buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben;

12c beklaagde:

in of omstreeks de maanden Februari, Maart en April 1944, in zijn functie van bordeelhouders van een tot bordeel bestemd perceel te Semarang, toenmaals de Shoko-club genaamd, vrouwen en meisjes ten getale van ongeveer 8, tevoren reeds door de Japansche bezettings-autoriteiten geïnterneerd, gedwongen tot de prostitutie, door o.m. hen te dreigen met overplaatsing naar een bordeel bestemd voor Japansche soldaten, alwaar zij het veel slechter zouden hebben, indien zij weigerden buiten echt vleeschelijke gemeenschap te hebben met de het bordeel bezoekende Japanners; welke verkrachtingen, wegvoering voor gedwongen prostitutie, dwang tot prostitutie en slechte behandeling, zwaar lichamelijk en geestelijk lijden van alle, althans vele der genoemde vrouwen en meisjes heeft veroorzaakt;

welke feiten voorzien en strafbaar gesteld zijn bij art. 4 en volgende van de Ordonnantie Strafrecht Oorlogsmisdrijven Stbl. 1946 No. 45;

Gelet op het exploit van beteekening en dagvaarding van den 6en Januari 1948, waarbij beklaagden zijn opgeroepen om op Maandag, den 26en Januari 1948 des voormiddags te 8.30 ure ter terechtzitting van den Temporairen Krijgsraad te Batavia, zitting houdende in het gebouw van het Hoogerrechtshof van Nederlandsch Indië, gelegen aan het Waterloo-plain Oost No. 1 te verschijnen; Gelet op de vordering van den Auditeur Militair voorgelezen en daarna aan den Temporairen Krijgsraad overgelegd, daartoe strekkende, dat de Temporaire Krijgsraad voornoemd, de beklaagden:

- II. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "verkrachting" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van vijf jaren;
- III. [redacted], zal schuldig verklaren aan de oorlogsmisdrijven "wegvoeren van meisjes of vrouwen voor gedwongen prostitutie" en "het dwingen tot prostitutie" en "verkrachting" en hem deswege zal veroordeelen tot de doodstraf;
- IV. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "wegvoeren van meisjes of vrouwen voor gedwongen prostitutie, het dwingen tot prostitutie" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van tien jaren;
- V. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "slechte behandeling van gevangenen" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van tien jaren;
- VI. [redacted], zal schuldig verklaren aan de oorlogsmisdrijven "slechte behandeling van gevangenen" en "verkrachting" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van twintig jaren;
- VII. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "wegvoeren van meisjes en vrouwen voor gedwongen prostitutie" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van twee jaren;
- IX. [redacted], zal schuldig verklaren aan de oorlogsmisdrijven "het dwingen tot prostitutie" en "verkrachting" en hem deswege zal veroordeelen tot de doodstraf;
- X. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "het dwingen tot prostitutie" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van vijf jaren;
- XI. [redacted], zal schuldig verklaren aan de oorlogsmisdrijven "het dwingen tot prostitutie" en "verkrachting" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van twintig jaren;
- XII. [redacted], zal schuldig verklaren aan het oorlogsmisdrijf "het dwingen tot prostitutie" en hem deswege zal veroordeelen tot een gevangenisstraf voor den duur van vijf jaren;

VIII.

*met med. 6/11/2
21.11.13
Wij*

dat de vrouwen in het kamp in opstand kwamen en protesteerden, doch sulks niet baatte;
 dat de Japanners boos werden, begonnen uit te varen, dreigden met te zullen schieten en de uitgekozen meisjes tenslotte met geweld in een gereedstaande autobus hebben gegooid;
 dat zij - nadat in een ander kamp in Ambarawa nog meisjes waren opgehaald - naar de Kenarielaan te Semarang zijn overgebracht waar zij op last van Majoor [redacted] een in het Japansch gesteld geschrift, waarvan de inhoud niet werd medegedeeld, moesten ondertekenen;
 dat in de Kenarielaan een groot aantal vrouwen aanwezig was uit andere kampen, die evenals zij gedwongen waren benevens een aantal vrijwilligsters;
 dat onder leiding van [redacted] de vrouwen en meisjes onder de bordeel-bazen werden veraceld;
 dat getuige samen met [redacted], Mevr [redacted]

[redacted] door SHIMOLA zijn uitgezocht en naar het bordoel "Putabasji" zijn overgebracht waar ieder een aparte kamer werd toegewezen;
 dat hun eenige dagen later werd medegedeeld, dat zij Japanners moesten ontvangen om vleeschelijke gemeenschap met hen te hebben;
 dat zij allen weigerden, doch de Japanners waaronder [redacted], hen uitlachten en zeiden dat het toch zou gebeuren;
 dat op den 1sten Maart 1944 ca 2 Japanners kwamen, werkzaam bij den Raad van Justitie, [redacted] en [redacted] geheeten, tezamen met 4 andere Japanners;
 dat ieder een meisje beetpakte en in haar kamer slourde;
 dat er een verschrikkelijk toneel volgde;
 dat meisjes gilden en zich verzetten;
 dat [redacted] haar, getuige, heeft genomen;
 dat hij haar na een worsteling van een half uur in bed heeft weten te krijgen en met geweld heeft ontmoagd;
 dat zij tevoren nimmer vleeschelijke gemeenschap had gehad;
 dat hetzelfde met de andere meisjes is gebeurd;
 dat Mevr [redacted] een zenuwtoeval kreeg en later naar een krankzinnigengesticht te overgebracht;
 dat Mej. [redacted], die een Japansche moeder had, eenige dagen later op grond daarvan uit het bordoel is ontslagen; dat zij na dien dag in het gewone bordoellevens zijn ingeschakeld en per nacht 3 tot 4 Japanners moesten ontvangen die hen dwongen tot vleeschelijke gemeenschap; dat dit tot eind April 1944 heeft geduurd, omdat toen het bordoel werd gesloten; dat de hygienische toestanden slecht waren; dat er onvoldoende voorbehoeds- en ontsmettingsmiddelen waren; dat er eerst geen irrigator was; dat dikwijls zoo'n geweld werd gebruikt, dat zij dagenlang niet goed kon loopen; dat [redacted] de meisjes nimmer heeft lastig gevallen, doch naar zij gehoord heeft, [redacted] zich vaak als een beest gedroeg; dat zij zwanger is geworden, doch een miskraam heeft gehad; dat er vrouwen geslachtsziekten hebben opgelopen; dat zij zich + 10 dagen krankzinnig heeft gehouden en dat SHIMOLA haar toen heeft bedreigd haar naar een soldaten bordoel te zullen zenden, waar zij 15 man per dag zou moeten ontvangen, indien zij doorging met weigeren bezoekers te ontvangen;

Ambarawa 4.

dat op 23 Februari 1944 2 Japansche militairen en 6 burger Japanners in het kamp Ambarawa 4 kwamen, waar zij geïnterneerd was en alle vrouwen van 17 tot 28 jaar op het kantoor lieten komen; dat allen werden geregistreerd (nummer, leeftijd, gehuwd, ongehuwd eventueel aantal kinderen); dat 2 van die Japanners [redacted] en [redacted] waren; dat de commandante Mej. [redacted] op 26 Februari aan 9 dames n.l. Mevr. [redacted] Mevr [redacted], Mej. [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

[redacted] en getuige opdracht gaf om zich gereed te maken voor vertrek; dat zij naar Semarang werden gebracht tezamen met meisjes uit een ander Ambarawa-kamp; dat ze te Semarang een stuk moesten teekenen van onbekenden inhoud; dat door anderen was gevraagd wat in dat geschrift stond, doch zij werden afgenaamd; dat er ongeveer 40 vrouwen over 4 Japanners werden veraceld; dat zij met 9 andere dames door [redacted] is uitgezocht; en naar een oud Chineesch gebouw aan Kebon Blakang is gebracht, waar

waar iedere dame een eigen kamer kreeg; dat op 27 Februari 1944 2 gehuwde dames bij [redacted] op kantoor werden geroepen en na terugkeer mededeelden dat de vrouwen waren aangewezen om als bijslaap van Japanners te dienen en dat op 1 Maart 1944 het borddeel zou worden geopend; dat zij op dien dag, 's avonds, op last van [redacted] een besochten Japanner genaamd [redacted] naar haar kamer heeft moeten brengen, waar zij heeft moeten toestaan, dat deze man haar ontvinge; dat zij getracht heeft hem van zich af te duwen, doch door hem gedwongen werd; dat zij zich niet durfde te verzetten; dat deze bijslaap haar veel pijn heeft veroorzaakt; dat zij sindsdien iedere avond drie Japanners heeft moeten ontvangen; dat er elke week een zeer oppervlakkige doktersinspectie werd gehouden; dat zij op 26 April 1944 zwanger bleek te zijn en zij door dokter Miadji is geureteteerd; dat later bleek dat zij een geslachtsziekte had; dat zij met den Japanner [redacted] geconfronteerd, dezen herkend heeft als den door haar bedoelden [redacted];

Ambarawa 6.

getuige verklaart omtrent het uitzoeken en wegvoeren van de vrouwen uit Ambarawa 6 kamp en wat in Kanarielaan heeft plaats gehad ongeveer hetzelfde als getuige [redacted] daaraan toevoegende, dat een der Japanners nog heeft gezegd, dat hij wel wist wat de vrouwen dachten dat er met de meisjes gebeuren zou, maar dat de Japanners niet zoo bezoek waren als de blanda's; dat in Kanarielaan op last van [redacted] de vrouwen werden verdeeld over de verschillende bordeelen; dat zij met [redacted]

[redacted], Mevr. [redacted], Mevr. [redacted] met een kind en haar zuster naar het officierenbordeel, de Shokoclub is overgebracht, waar ieder een aparte kamer kreeg; dat hun op 29 Februari door [redacted] werd medegedeeld, dat zij de keus hadden zich te leenen tot het bordeelleven of de dood in te gaan; dat zij, haar zuster, Mevr. [redacted], [redacted] en [redacted] te kennen gaven den dood te verkiezen; dat zij toen onder handen zijn genomen, zijn bedruid en haar is toegezegd dat haar of hun ouders het zonden moeten ontgelden; dat zij bleven weigeren; dat zij allen door dokter [redacted] zijn gekeurd; dat 's vonds alle dames bijeen zaten met [redacted], [redacted], [redacted] en drie andere Japanners; dat op een sein van OKADA iedere Japanner een meisje beetgreep en meenam naar haar kamer; dat zij aan [redacted] was toegewezen, die haar na een lange vechtpartij met geweld heeft ontmoagd; dat zij zich daarna versuft en zenuwverspannen voelde; dat de anderen eveneens met geweld tot het hebben van vleeschelijke gemeenschap waren gedwongen; dat zij zich eenmaal per avond met een Japanner moest afzonderen; dat de Shoko-club op 25 April 1944 gesloten is en alle vrouwen op 9 Mei d.v. naar het Kota Periskamp te Buitenzorg zijn overgebracht; dat de hygiëne en de geneeskundige behandeling slecht waren (onvoldoende voorbehoeds- en ontsmettingsmiddelen); dat de borddeelhaus, [redacted] heette en haar eens heeft gedreigd - toen zij weer weigerde - dat zij en haar zuster naar een soldatenbordeel zouden worden gezonden waar ze het veel slechter zouden hebben; dat [redacted] zelf nimmer met een der vrouwen den bijslaap heeft uitgeoefend; dat van de vrouwen uit andere bordeelen er enkelen geslachtsziek zijn geworden zooals [redacted] dat haar zuster [redacted] door dokter [redacted] is ontmoagd; dat [redacted] op den eersten avond Mevr. [redacted] reeg toegewezen; dat Mevr. [redacted] later haar vertelde dat [redacted] haar niets had gedaan en haar had medegedeeld, dat hij tot de werving van de meisjes in de kampen was gedwongen door Majoor [redacted], die toen hij [redacted] geweigerd had, er dienst van gemaakt had; dat [redacted] - volgens Mevr. [redacted] - het verschrikkelijk vond, dat vrouwen tot het bordeelleven werden gedwongen, doch dat hij niets anders had kunnen doen dan aan de bevelen te gehoorzamen; dat [redacted] steeds erg geschikt was en nimmer met een vrouw in de Shoko-club vleeschelijke gemeenschap heeft gehad; dat zij meermalen heeft gezien, dat [redacted] in het kantoor opdrachten van [redacted] kreeg;

AMBARAWA 6.

(Shokoclub)

getuige verklaart hetzelfde als haar zuster [redacted] en [redacted] voert

voegt eraan toe, dat zij door dokter [redacted] met geweld is ontmaagd, na een worsteling, waardoor zij half bewusteloos van uitputting en ellende was geraakt; dat [redacted] en [redacted] en SHI, [redacted] en PUSHIMOTO, haar zuster hebben ontmaagd;

Ambarawa 4.

dat zij leidster was van het interneringskamp Ambarawa 4; dat op 24 Februari 1944, 8 Japanners in het kamp kwamen (het kamp stond toen nog onder inheemse leiding) en alle vrouwen en meisjes van 16 tot 28 jaar opriepen ter registratie in verband met op kantoren te verrichten werkzaamheden; dat op 26 Februari 1944 weer 3 Japanners kwamen en een lijst met namen van vrouwen en meisjes aan haar gaven met last deze dames op te dragen binnen een half uur gereed te staan om mee te gaan, daar ze op kantoor moesten gaan werken; dat dit werd geweigerd; dat de moeders en andere familieleden werden geroepen en het heele kamp werd gealarmeerd om te protesteeren; dat 2 meisjes afvielen om gezondheidsredenen; dat de Japanners beloofden de moeders zoo vlug mogelijk te laten volgen; dat er, aangezien er geen Japansche kampcommandant was en de Indoniesische commandant niet geroepen mocht worden, zij en het geheele kamp zonder enige bescherming, steun of hulp waren; dat de meisjes onder hevig protest van het heele samengestroomde kamp tenslotte zijn vertrokken; dat, omdat alle meisjes uitgezonderd twee niet van het bar-achtige typen waren, zij eerder genield was aan de verzekering van de Japanners geloof te hechten; dat de namen van de meisjes waren: mevr. [redacted], mevr. [redacted], mej. [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted]; dat eind April 1944 een Kolonel van het Hoofdkwartier desgevraagd niet op de hoogte bleek te zijn van het voorgevallene met de meisjes; dat zij na den oorlog (September 1945) van mevr. [redacted] bericht heeft gekregen dat de meisjes voor oneerbare doeleinden waren gebruikt;

Halmaheira.

dat omstreeks 20 Februari 1944 eenige Japanners in het Halmaheira-kamp, waar zij geïnterneerd was, kwamen en een groot aantal vrouwen en meisjes op het kantoor ontboden; dat - zooals haar later bleek - [redacted] daarbij was; dat naar leeftijd en staat werd gevraagd en men van top tot teen werd bekeken; dat zij niets begreep waarvoor het diende; dat eenige dagen later dezelfde Japanners weer kwamen en haar en een aantal andere meisjes opriepen; dat zij aan haar kamplidster heeft gevraagd wat dit te beteekenen had; doch deze het niet wist; dat ze haar koffer moest pakken en moest meegaan om - naar een Japanner zeide - voor korten tijd in een restaurant te bedienen; dat zij met 7 anderen in een bus is gebracht naar een groot huis in Tjandi, waar dienzelfden dag nog andere vrouwen en meisjes uit kampen te Semarang en Ambarawa werden aangebracht (in totaal 50 a 60); dat er 5 Japanners daar meisjes uitzochten; dat de bordeelbaas [redacted] en [redacted] daarbij waren en ook Kajoer [redacted]; dat zij een in de Japansche taal gestelde verklaring moest teekenen zonder dat haar de inhoud werd uitgeleegd; dat toen zij naar dien inhoud vroeg, haar is toegefluist "leeken maar"; dat zij tezamen met 3 meisjes en 6 vrouwen naar een bordeel achter hotel du Pavillon is gebracht, waarvan [redacted] de bordeelbaas was; dat iedere dame een aparte kamer kreeg; dat [redacted] desgevraagd heeft gezegd, dat ze in een bordeel waren ondergebracht om met Japanners vleeschelijke gemeenschap te hebben en dat - indien ze zouden weigeren - de strengste maatregelen tegen hun familieleden zouden worden genomen; dat op 1 Maart 1944 het bordeel werd opengesteld; dat zij bevel kreeg een burger Japanner genaamd [redacted] naar haar kamer mee te nemen; dat [redacted] haar na een vechtpartij, waarbij zij hem trapte, sloeg en krabde heeft uitgekleeft en haar heeft overmand; dat zij zich door vermoeidheid niet meer kon verzetten; dat zij tevoren nimmer geslachtsgemeenschap met een man had gehad; dat zij haar menstruatie had, doch [redacted] zeide, dat hij dat niet erg vond; dat zij daarna 3 Japanners per nacht of een den geheelen nacht moest ontvangen; dat zij na 8 dagen ziek is geworden, doch na 5 weken weer is moeten beginnen; dat zij steeds weigerde doch telkens werd gedwongen; dat [redacted] en [redacted] met geweld hebben ontmaagd; dat zij geen lichamelijke nadeelen van deze gedwongen prostitutie heeft overgehouden;

Hinawaru

Halmaheira

243

Halmahera.

dat zij geïnterneerd was in Halmaherakamp, toen op 23 Februari 1944 de vrouwen en meisjes tusschen 18 en 25 jaar door de Japanners zijn opgeroepen en ondervraagd werden; dat op 26 Februari 1944 [redacted];

[redacted] en getuige zijn meegenomen en gebracht naar de Kanarielaan te Semarang; dat geen vrijwilligsters zijn meegegaan, dat daar (Kanarielaan) de bordeelhouders de vrouwen kwamen uitkiezen; dat zij daar gezien heeft de bordeelhouders [redacted] en [redacted] en [redacted], een officier van hooge rang; dat zij door [redacted] is gekozen samen met [redacted];

Semarang
Curebac

[redacted] benevens eenige vrijwilligsters; dat zij in het bordeel ieder een aparte kamer kregen; dat in den nacht van 26 op 27 Februari enkele dronken Japanners binnengedrongen zijn en [redacted] en [redacted] hebben verkracht; dat op 1 Maart de officieele opening was en alle meisjes werden gedwongen Japanners te ontvangen, hetgeen met vechtpartijen gepaard ging; dat zij op 3/4 Maart is verkracht door [redacted] (kapitein), die haar wist te overmannen, nadat het op de vorige dagen aan anderen niet was gelukt; dat [redacted] haar 'pols' heeft doorgesneden en [redacted] samen met [redacted] voornoemd is gevlucht, doch dienzelfden avond weer is gepakt; dat [redacted] de meisjes ook sloeg als zij weigerden mannen te ontvangen; dat zij om die reden eenige malen door [redacted] is geslagen;

Ambarawa 6.

dat zij in December 1942 in Ambarawa 6 is geïnterneerd, waar zij tot 26 Februari 1944 is gebleven; dat zij op dien datum door de Japanners uit het kamp is gehaald tezamen met 3 andere meisjes; dat op 20 Februari 1944 5 Japanners kwamen, waaronder luitenant [redacted] (VII), die alle meisjes tusschen 18 en 20 jaar ontboden en hun vragen stelden omtrent leeftijd en staat; dat de kamplidster mevr. [redacted] op haar vraag of deze meisjes voor bordeelen bestemd waren, ten antwoord kreeg, dat de Japanners niet zoo gemeen waren en dat de Nederlandsche vrouwen slecht waren aan zoo iets te denken; dat zij eenige dagen later weer kwamen, doch toen evenmin mededeelden welke bedoelingen ze hadden; dat zij op 26 Februari 1944 per autobus naar Semarang is overgebracht in een groot gebouw, waar ze + 40 vrouwen aantroef; dat daar de vrouwen door Major [redacted] werden gesorteerd en haar werd gelast bij 3 anderen te gaan staan, om vervolgens haar de Shoko-club te worden gebracht; dat [redacted] (VII) hun ieder een kamer aanwees; dat zij tevoren een gedrukte verklaring met een haar niet bekende, noch bekend gemaakte inhoud moest onderteekenen; dat zij werd afgesmauwd toen ze vroeg wat er in stond, doch later vernam dat het een verklaring was dat zij zich bereid verklaarde vrijwillig in een Japansch bordeel te werken; dat op 29 Februari 1944 [redacted] met [redacted] (arts) kwam en mededeelde, dat de vrouwen als prostituees moesten werken en daarvoor naar Semarang waren gebracht en dat indien zij niet wilden, hij haar wel zou weten te dwingen door hun ouders te laten opsluiten, verhongoren of in zee gooien; dat zij bleven weigeren en de bedreigingen werden herhaald; dat zij door dokter [redacted] zijn gekurd op correcte wijze; dat 's avonds de Shoko-club werd geopend, waarbij 8 Japanners tegenwoordig waren waaronder OKADA, [redacted], [redacted]; dat [redacted] ieder officier een meisje aanwees en haar zelf beval met hem naar haar kamer te gaan; dat hij haar gelastte op bed te gaan liggen hetgeen ze weigerde, waarop hij haar op haar bed heeft geworpen; dat zij uit angst voor mishandelingen zich toen niet verder heeft verzet, doch [redacted] gedurende de vleeschelijke gemeenschap die hij vervolgens met haar nittoefende, in het gezicht heeft gebeten; dat zij tevoren nog nimmer een man had ontmoet en door [redacted] is ontmoet; dat zij daarna iedere avond werd gedwongen met een Japanner naar bed te gaan; dat [redacted] haar een of twee keer per week bezocht; dat [redacted] ongeveer een week alle vrouwen bij elkaar riep en haar mededeelde, dat zij ophouden moesten met te weigeren omdat dat hem begon te vervelen en dat zij anders naar andere bordeelen, waar de toestanden veel slechter waren, zouden worden overgebracht; dat ze eenige malen met [redacted] (VII) heeft gesproken, die steeds correct was en nimmer een vrouw tot vleeschelijke gemeenschap heeft gedwongen

Shoko-club.

dwongen en die haar vertelde dat hij door OKADA tot medewerking aan het onvrijwillig plaatsen van de meisjes in de bordeelen was gedwongen; dat het bordeel op 25 of 26 April 1944 is gesloten en de meisjes op 9 Mei 1944 naar het Kota Paris-kamp te Eufenzorg zijn overgebracht;

Gedangan.

dat zij zich in Februari of Maart 1944 in het Gedangan-kamp te Semarang bevond toen de aanslag kwam dat alle vrouwen en meisjes tusschen 16 en 30 jaar zich bij het kantoor moesten melden; dat was gezegd, dat men voor den Japanner moest gaan werken, doch de soort werk niet werd vermeld; dat voor het vertrek de moeders en veel vrouwen protesteerden en opdrongen waarop de politie van de Japanners bevel kreeg er met de sabel op los te gaan en er een tumult ontstond; dat zij met haar 2 kinderen (2 en 4 jaar oud) is weggebracht en in een bordeel in een zijstraat van Bodjong is terecht gekomen; dat [redacted] daar de baas was; dat eenige dagen later er 3 Japanners kwamen die zeiden dat we mannen moesten ontvangen ofschoon we dachten dat we in het restaurant te werk gesteld zouden worden, omdat de Amerikanen dat met hun vrouwen ook ge-
daan hadden; dat de reactie hevig was, vele vrouwen met zelfmoordplannen liepen, doch uit angst voor mishandelingen hebben toegegeven; dat dwang werd uitgeoefend door slaan in het gezicht en eens een dame bij de haren over de vloer is gesleurd; dat [redacted] straten een ernstige zenuwshock heeft gekregen;

Halmaheira.

[redacted] (thans 21 jaar)
dat zij op 3 Februari 1943 in het Halmaheira-kamp is geïnterneerd; dat op 23 Februari 1944 er 6 Japanners kwamen (waaronder [redacted] van Semarang-Curaboe, [redacted] van Hinomaru en [redacted] van Putabas ju); dat zij alle vrouwen en meisjes tusschen 17 en 35 jaar bij het kantoor lieten komen, waar ze ondervraagd werden en op zulk een wijze van top tot teen werden bekeken, dat getuige het gevoel kreeg geketurd te worden; dat de kampeidster mevr. [redacted] verklaarde dat de Japanners niet hadden medegedeeld wat dit alles betekende; dat de Japanners op 26 Februari 1944 weer kwamen en 11 meisjes opriepen, waarvan er 8 kwamen (die anderen waren door ziekte verhinderd); dat dit waren: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted];

en getuige zelf; dat zij zich toen binnen een half uur gereed moesten maken voor vertrek en zij werden afgesnauwd toen ze vroegen waar zij naar toe zouden gaan; dat zij allen nog dachten dat het een normale kampoverplaatsing was; dat ook nog eenige moeders naar de Japanners zijn toegegaan om te vragen of ze mee mochten, doch deze toen erg boos werden; dat zij vervolgens naar de Kanarielaan te Semarang zijn overgebracht, waar in den loop van den dag meer meisjes uit andere kampen werden aangebracht, waaronder ook vrouwen uit het Gedangan-kamp, die zooals getuige later vernam, zich vrijwillig voor het bordeelleven hadden opgegeven; dat zij met 9 meisjes te weten [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted];

Semarang
Curaboe.

[redacted] een getrouwde vrouw [redacted] en 5 vrijwilligsters naar het bordeel Hinomura (ten rechte Semarang Curaboe) is gebracht, waar ieder een aparte kamer kreeg; dat eenige dagen later de eerste meisjes n.l. [redacted] en [redacted] werden verkracht en daarbij verschrikkelijk gilden; dat [redacted] toen nog zeide: Daar gaat ons eerste slachtoffer; dat beide meisjes vertelden, dat ze met geweld naar een rustbank waren geslept en ontmaagd; dat [redacted] een schok heeft gekregen en 2 dagen buiten bewustzijn heeft gelegen; dat langzamerhand alle meisjes als slachtoffers van de Japanners vielen en allen ondanks verzet, met geweld tot vleeschelijke gemeenschap werden gedwongen; dat [redacted] en [redacted] op een middag wisten te ontvluchten, doch 's avonds reeds waren opgepakt door de politie; dat zij ondanks verzekering dat geen dwang zou worden toegepast, toch met geweld zijn genomen, waardoor [redacted] zoo overstuur is geraakt, dat zij met een ponnomes haar pols slagader heeft doorgesneden, tengevolge waarvan ze zooveel bloed heeft verloren, dat ze 36 uren buiten bewustzijn heeft gelegen; dat mevr. [redacted], toen een Japanner haar trachtte te overweldigen, dit door haar beenen over elkaar te doen, heeft belèt, waarop deze Japanner in woede ontstoken haar heeft geslagen en tegen de
buik

buik heeft geschopt; dat getuige zelf op 5 Maart van [redacted] opdracht kreeg te gaan werken, hetgeen ze weigerde; dat ze den volgenden dag door een Japanschen onder-officier is beet gepakt, naar haar kamer is gesleurd, is bedreigd, is uitgekloed door haar kleeren van haar af te scheuren en met geweld is ontmaagd; dat zij nimmer tevoren vleeschelijke gemeenschap had gehad; dat ze daarna 7 tot 8 keer per dag met Japanners vleeschelijke gemeenschap moest hebben, soms met tusschenpoozen van 5 minuten; dat zij wegens sluiting van het bordeel, naar een ander bordeel n.l. Hinomaru, onder leiding van [redacted] is overgebracht; dat verschillende gedwongen meisjes geslachtsziekten hebben opgelopen o.a. [redacted] en [redacted]; dat [redacted] heeft ontmaagd dat zij na confrontatie met beklaagde [redacted] deze herkend heeft als den man, die haar in een bordeel te Semarang in 1944, een 10-tal malen met geweld tot vleeschelijke gemeenschap heeft gedwongen, hetwelk zij hem steeds na mishandelingen ten einde raad maar toestond; dat zij na capitulatie met den Japanner [redacted] (kempeier) dezen heeft herkend als den man, die haar 2 maanden lang in een bordeel te Semarang heeft bezocht en haar telkenmale sloeg, op bed wierp, de kleeren van haar lichaam trok en ondanks haar verzet en worstelen haar tot vleeschelijke gemeenschap dwong, waarbij zij moet toegeven, dat zij eenigszins verliefd op dezen Japanner was;

Overwegende, dat nog is voorgelezen een "rapport" van vrouwe [redacted] - [redacted] ([redacted]) dat zij later met eede heeft gesterkt;

dat de Krijgsraad echter vermoent dit rapport ter zijde te moeten leggen, aangezien de indruk is gewekt, dat verschillende gebeurtenissen door deze [redacted] dooreen zijn gehaspeld, namen vaag en onvolledig zijn weergegeven, terwijl verder in dat "rapport" een naam is weggeradeerd en een andere daarvoor in de plaats is getypt dat deze [redacted] kort geleden door den Temporairen Krijgsraad te Semarang wegens abortus criminalis tot gevangenisstraf is veroordeeld, zij een morphiniste is en een uiterst twijfelachtige figuur moet worden geoordeeld; dat vermoedelijk ook om deze redenen het Regeeringsbureau tot nasporing van oorlogsmisdrijven het niet noodig heeft geacht deze getuige aan een normaal verhoor door een daartoe bevoegden onderzoekingsambtenaar te doen onderwerpen, immers de Krijgsraad anders niet kan begrijpen, waarom met zulk een op het eerste gezicht weinig betrouwbaar aandoend rapport genoegen is genomen; dat voorts in dit rapport vermelde gebeurtenissen bij de keuring door de daarin genoemde artsen [redacted] en [redacted] door geen enkele getuige wordt bevestigd;

Overwegende, dat bij de proces-bundel aanwezig is een met eede gesterkte verklaring van den arts [redacted], doch daaraan practisch alle waarde wordt ontnomen door de omstandigheid dat daarin verwezen wordt naar en gereferereerd wordt aan een door dezen arts opge maakt verslag gemerkt A blauw hetwelk niet alleen niet bij de stukken aanwezig is, doch waarnaar blijkens mededeeling van den Auditor Militair ter terechtzitting gedaan, op het voorschreven bureau tevergeefs is gezocht;

Overwegende, dat de gewezen commandant van de "Cadet training Corps of the Southern Army te Semarang" Kolonel [redacted], die teneinde zich aan berechting en bestraffing te onttrekken in Japan zelfmoord heeft gepleegd, een in Japansche karakters en de Japansche taal geschreven verklaring heeft achtergelaten, waarvan ter terechtzitting voorlezing is geschied en die in hoofdzaken inhoudt: dat met stilzwijgende toestemming van het Hoofdkwartier van het 16e Leger de Generaal Majoor [redacted], commandant van de bezettingstroepen te Semarang, aan Majoor [redacted] opdracht heeft gegeven eenige tientallen Nederlandsche vrouwen uit de interneringskampen te halen en hun over 2 of 3 bordeelen te verdeelen; dat deze order is uitgevoerd en die vrouwen in die bordeelen (o.a. Shoko-club en Semarang restaurant) werden gedwongen om daden van prostitutie te verrichten; dat na een maand een waarschuwing kwam van de autoriteiten te Tokio en de bordeelen werden gesloten; dat Majoor [redacted] naar het schijnt in woord en daad eenigszins dwingend tegen de vrouwen is opgetreden; dat Majoor [redacted] in overeenstemming met de bedoeling van Generaal Majoor [redacted] heeft gehandeld, zoodat het

niet

niet juist zou zijn hem alleen hiervoor aansprakelijk te stellen; dat hij heeft vernomen, dat de vrouwen die zich daadwerkelijk hebben verset maar gering in aantal zijn en dat volgens [redacted] de vrouwen zoo tevreden waren met hun behandeling, dat zij in de "club" wonschon te blijven; dat hij eens - als ouder officier - Majoor [redacted] heeft gewaarschuwd dat deze daden indruischten tegen den geest van de "hakko inchi-u" (the whole world one family), doch tevergeefs; Overwegende, dat ter terechtzitting nog zijn voorgelezen en aan beklagden voorgehouden de verklaringen (niet beoedigd) van de Japanners [redacted] (kapitein), [redacted] (reserve kapitein) [redacted] (kolonel), [redacted] (dokter) en [redacted]

(reserve kapitein) waaruit blijkt:

dat, toen eind Maart 1944 de militaire autoriteiten de interneeringskampen in Midden-Java van het civiele bestuur zouden overnemen, door hen werd ontdekt, dat in die kampen thuishoorende vrouwen in bordeelen te Semarang te werk waren gesteld als prostitutie; dat zulks door het Hoofdkwartier van de krijgsgevangenen- en burgerinterneeringskampen ongewenscht werd geoordeeld, aangezien daaruit de conclusie getrokken zou kunnen worden, dat zulks onder dwang was geschied en het in strijd was met internationale wetten; dat een zekere Kolonel [redacted] uit Tokio in April 1944 de kampen kwam inspecteren en dit aan hem is gereporteerd; dat daarna de bordeelen zijn gesloten en de vrouwen naar het Kota Pariskamp te Buitenzorg zijn overgebracht, waar na ondervraging en medisch onderzoek bleek, dat velen verklaarden te zijn gedwongen en dat van de 100 vrouwen er 25 tot 30 geslachtsziek waren;

Overwegende, dat uit de verklaringen van de betrokken getuigen met zekerheid is gebleken;

dat aan de vrouwen in de meergenoemde interneeringskampen verborgen is gehouden welk werk zij buiten deze kampen zouden moeten verrichten;

dat men wel vermoedens koesterde omtrent de bedoelingen van de Japanners die de meisjes en vrouwen kwamen uitgoeken, doch op daaromtrent gestelde vragen steeds geruststellende antwoorden werden gegeven;

dat de vrouwen en meisjes, die tenslotte naar de kampen moesten verlaten om naar de Kanarielaan te Semarang te worden gebracht, dus niet wisten dat zij als prostituties in bordeelen moesten gaan werken; dat het merendeel van deze meisjes en vrouwen door mishandeling en lichamelijke dwang tot het dulden van vleeschelijke gemeenschap met Japansche mannen is gedwongen, waartoe zij in de 4 in de ten lastelegging genoemde bordeelen waren ondergebracht;

Overwegende, dat naar 'skrijgsraads oordeel de Japanners, indien zij openlijk en duidelijk het doel waarvoor de vrouwen en meisjes moesten dienen, hadden bekend gesteld, op een sterk verzet en groote moeilijkheden zouden zijn gestuit en het stellig de vraag zou zijn geweest of het hun gelukt zou zijn vrouwen en meisjes uit die kampen te werven, zonder daarbij geweld toe te passen;

dat zulks wordt bevestigd door de gebeurtenissen in het Sompok (Lampersari) kamp, waar volgens de opgave van VII en beklaagde [redacted] de vrouwen te hoop zijn geloopt, toen bleek waarom het te doen was, naar aanleiding van welk openlijk verzet de komleiding de verantwoordelijkheid voor de rust en orde in dat kamp niet meer kon waarborgen en de Japanners besloten geen vrouwen en meisjes uit dit kamp te halen;

Overwegende, dat - zooals beklaagde VII [redacted] heeft toegegeven - in de kampen Balmahaira, Ambarawa 4 en 6, het doel geheim is gehouden en daar den ook bij de collectie geen moeilijkheden zijn voorgevallen, terwijl aangekomen in een gebouw in de Kanarielaan te Semarang de meisjes en vrouwen een in Japansche karakters gesteld geschrift hebben moeten onderteekenen, waarvan de inhoud haar niet werd bekend gesteld en klaarblijkelijk opzettelijk voor haar geheim is gehouden;

Overwegende dat verder meerdere getuigen hebben verklaard, dat zij met een dood, met slechte behandeling van haar ouders, met opzending naar een soldaten bordeel of een bordeel waar veel slechter toestanden heerschten en dergelijke zijn bedreigd, indien een zij zouden volharden bij haar weigering zich als prostitutie te onderwerpen; Overwegende, dat uit dezen gang van zaken ten duidelijkste blijkt, dat de Japanners zich er volledig van bewust waren, dat de Neder-

landsche

landsche vrouwen en meisjes, die in interneeringskampen van hun vrijheid waren beroofd, in het algemeen en in principe niet bereid zouden zijn in dienst van den vijand een beroep te gaan uitoefenen dat naar Westersche maatstaven niet eerzaam is en indruischt tegen de eerbareheid;

dat derhalve reeds hierom in het algemeen deze vrouwen en meisjes hiertoe slechts te bewegen waren middels misleiding en dwang, waaraan niet kan afdoen dat zij zich daartegen tenslotte niet meer hebben verzet, toen haar duidelijk was geworden, dat zij in een dusdanige positie waren geraakt en gebrucht, dat verzet niet de minste kans van slagen kon hebben;

dat evenzeer mogelijk is, dat er zich onder de uitgezochte vrouwen en meisjes einigen bevonden die, gedreven door den wensch om tot elk prijs uit het interneeringskamp verlost te worden, deze kans hebben aangegrepen en zich bij de consequenties hebben neergelegd, doch zulks niet wegneest, dat de drang hiertoe is voortgekomen uit de door den Japanner bevolen interneering en de in de interneeringskampen geschapen slechte en vaak onmenselijke, toestanden en omstandigheden;

Overwegende, dat mitsdien door den Krijgsraad bewezen wordt geoordeeld, dat op tijd en plaats als in de ten lastelegging omschreven, de hierna te noemen vrouwen en meisjes (voorzoover dit ten aanzien van elk kamp is kunnen worden vastgesteld) uit de daarbij te vermelden kampen zijn weggevoerd voor gedwongen prostitutie, te weten: uit het Kalmaherakamp: [redacted], [redacted] en [redacted];

uit het kamp Ambarawa 4: mevr. [redacted], mevr. [redacted], [redacted] en [redacted];

uit het kamp Ambarawa 6: twee zusters [redacted], [redacted], mevr. [redacted], [redacted] en [redacted];

vervolgens in een gebouw in de Kanarielaan te Semarang zijn verdeeld over en ondergebracht in de bordeelen: Semarang Curaboe, Shoko club, Hinomaru en Seiunso (Putubasja) en aldaar tot prostitutie zijn gedwongen;

Overwegende, dat betreffende het Gedangankamp onvoldoende gegevens uit de bewijsmiddelen kunnen worden geput wie (en onder welke omstandigheden) uit dat kamp zijn vertrokken, immers getuige [redacted] daarentrent niets of zeer vaag mededeelt en getuige [redacted] verklaart dat de vrouwen uit dit kamp vrijwilligsters waren, een mededeeling die door den beklagde [redacted] (VII) eveneens is gedaan;

dat het evenwel zeer goed mogelijk is dat - toen men in dat kamp het vermoeden kreeg dat de meisjes en vrouwen naar bordeelen zouden worden gevoerd en men inzag, dat de Japanners zich van protesten en verzet niets zouden aantrekken - een beroep is gedaan op de kampbewoonsters om, tenzij de jonge en ongerepte meisjes hiervoor te behoeden, vrijwilligsters voor deze afgedwongen prostitutie op te leveren en dat naar aanleiding van dit beroep, eenige vrouwen zich hebben bereid verklaard, ten behoeve van de kampgemeenschap aan den wensch van de Japanners toe te geven;

Overwegende, dat thans ten aanzien van iedere beklagde behoort te worden nagegaan of en zoo ja in hoeverre hij voor deze welbewezen feiten aansprakelijk is, waarbij voor zooveel noodig op de hoofdzaak van ieders verweer zal worden ingegaan;

Ten aanzien van 1e beklagde [redacted]:

Overwegende dat de beslissing te zijnen opzichte dient te worden aangehouden, nu door 's Krijgsraads President beklagdes observatie in een krankzinnigen-gesticht is bevolen;

Ten aanzien van 2e beklagde [redacted]:

Overwegende, dat 2e beklagde heeft ontkend het in de ten lastelegging genoemde meisje te kennen en haar met geweld te hebben gedwongen vleeschelijke gemeenschap met hem uit te oefenen;

dat hij heeft erkend eenige malen (evenwel niet op de openingsavond in het bordeel Seiunso te zijn geweest en daar vleeschelijke gemeenschap met meisjes te hebben gehad, doch heeft volgehouden, dat zulks steeds met toestemming van die meisjes is geschied en dat zij daartegen nimmer hebben geprotesteerd of zich hebben verzet;

Overwegende, dat tegenover beklagde's ontkentenis slechts staat de verklaring

verklaring van de getuige [REDACTED] dat het naar 's Rijksraads oordeel geenszins uitgesloten is, dat deze getuige zich vergist heeft omtrent de persoon die haar op den openingsavond van het bordeel heeft verkracht, zoodat - nu hare verklaring op dit punt geen bevestiging vindt in eenig ander bewijsmiddel - , het aan beklagde ten laste gelegde niet wettig en overtuigend is bewezen en hijmitsdien daaraan behoort te worden vrijgesproken;

Ten aanzien van 3e beklagde [REDACTED]

Overwegende, dat hij iedere aansprakelijkheid omtrent het selecteren van vrouwen in de kampen en het wegvoeren daaruit naar het gebouw in de Kanarielaan heeft ontkend;

dat hij evenwel heeft toegegeven van het plan om Nederlandsche vrouwen uit interneringskampen te halen op de hoogte te zijn geweest en de vergunning die noodig was om daartoe over te gaan en om haar in 4 opgerichte bordeelen te plaatsen, op last van Majoor TAKAHASJI en Kolonel [REDACTED] te hebben aangevraagd bij het Hoofdkwartier van het 16^e Leger;

dat hij verder heeft erkend geheel uit eigen initiatief naar Bandoeng te zijn gereisd om te zien hoe Europeesche vrouwen, die daar in een bordeel werkten, werden behandeld en om daar opgedane ervaringen te verkrijgen;

dat hij na het vertrek van Kolonel [REDACTED] naar Japan omstreeks eind Januari/begin Februari 1945 diens functies ten aanzien van heitan-aangelegenheden d.w.z. alles wat betrekking heeft op verstrooing en wellfare van den soldaat, heeft overgenomen;

dat hij ontkend heeft zich met deze selectie te hebben bemoeid, aangezien dit geheel werd overgelaten aan de ambtenaren van het residentiekantoor;

Overwegende, dat beklagde evenwel wist dat de toestemming door het Hoofdkwartier slechts gegeven was onder voorwaarde dat de vrouwen vrijwillig haar kamp zouden verlaten en vrijwillig in een bordeel zouden gaan werken;

dat zulks insluit, dat zij met het doel van de selectie ten volle op de hoogte werden gesteld en dat zij dus - alvorens de meergenoemde bereidverklaring te onderteekenen - in de gelegenheid waren geweest over de consequenties daarvan na te denken;

dat deze eisch van vrijwilligheid verder met zich meebracht dat de officier, die bij het onderteekenen van de bereidverklaring daadwerkelijk toezicht uitoefende zich ervan overtuigde dat deze vrouwen ook inderdaad volledig ingelicht waren en dat haar vrijwilligheid boven allen twijfel verheven was;

Overwegende, dat beklagde - ofschoon hij niet alleen als officier belast met heitan-aangelegenheden en als zoodanig bekend met de door het Hoofdkwartier van het 16^e Leger gestelde eischen, doch ook als hoogste ter plaatse aanwezige officier een dergelijke controle had behooren uit te oefenen - dit heeft nagelaten en zooals hij zelf beweert alles aan de burger-ambtenaren heeft overgelaten, zoodat naar volgens zijn zeggen niet bekend is of de inhoud van deze verklaring wel behoorlijk aan de vrouwen is bekend gemaakt;

Overwegende, dat echter het beeld dat alle gehoorde getuigen hierover beschrijven, geheel anders is, namelijk dat zij gedwongen zijn een geschrift te onderteekenen waarvan de inhoud hun niet is medegedeeld en dat zij ook niet konden lezen, omdat het in de Japansche taal was opgesteld, terwijl alle vragen daarover ruw werden afgesneden;

dat eenige getuigen bovendien hebben medegedeeld, dat sommige meisjes en vrouwen huilden;

Overwegende, dat een ambtenaar van het residentie-kantoor beklagde - naar zijzelf erkend heeft - heeft medegedeeld, dat vele vrouwen en meisjes in de kampen hadden geweigerd en dat de vrouwen den eenen dag wel en den anderen dag niet wilden;

dat beklagde in stede door deze mededeeling zich gewaarschuwd te achten uiterst voorzichtig te moeten zijn, daaruit zonder meer de conclusie zegt te hebben getrokken, dat de aanwezige vrouwen allen vrijwilligsters waren;

Overwegende, dat uit deze door beklagde erkende feiten, in verband met het hierboven bewezen verklaarde voortvloeit dat beklagde redelijkerwijs moest vermoeden, dat het meerendeel van de in Kanarielaan verzamelde vrouwen en meisjes niet op de hoogte was gebracht van hetgeen haar te wachten stond en dat zij derhalve zich niet

vrijwillig

vrijwillig aan prostitutie zouden onderwerpen en daartoe dwang zou moeten worden uitgeoefend;
 Overwegende, dat dit alles bevestigd is door de - weliswaar onbe-
 eedigde - verklaring van de hierboven genoemde Japansche getuigen,
 zoodat er voor den Krijgsraad geen twijfel overblijft omtrent be-
 klaagde's aan wetengrenzende vermoeden, zooals boven is overwogen;
 Overwegende, dat mitsdien wettig en overtuigend is bewezen beklag-
 de's schuld aan het hem sub a ten laste gelegde met dien verstande,
 dat niet is bewezen dat ook vrouwen uit het kamp Semarang-Oost zijn
 weggevoerd;

Overwegende, dat op grond van hetgeen de getuigen [redacted] en [redacted] daaromtrent hebben medegedeeld ook het be-
 klaagde sub b ten laste gelegde wettig en overtuigend is bewezen,
 niettegenstaande zijn ontkentenis dienaangaande;

Overwegende, dat ten aanzien van het beklagde sub u ten laste ge-
 legde als bewijsmiddelen aanwezig zijn

- a. de verklaring van [redacted] voormeld;
- b. de aanwijzingen die geput kunnen worden uit dezelfde ervaringen die de beide andere getuigen vermelden;
- c. de aanwijzingen voortvloeiende uit het feit, dat het meereendeel van de vrouwen om den tuin is geleid omtrent het doel waarvoor zij haar interneeringskampen verlieten en dat zij pas voor het eerst in het bordeel te weten kwamen, dat ze als prostituee dienst moesten doen;

Overwegende, dat door deze bewijsmiddelen de Krijgsraad wettig en overtuigend bewezen acht dat beklagde het hem sub c ten laste gelegde heeft gepleegd;

Overwegende ten aanzien van het beklagde sub d ten laste gelegde: dat beklagde ontkend heeft eenige verantwoordelijkheid te dragen voor hetgeen zich in de andere bordeelen dan de Shoko-club zou hebben afgespeeld, doch het College van oordeel is dat het toezicht op alle bordeelen tot beklagde's taak als officier belast met Heitan-aangelegenheden behoorde en uiteraard alles wat daar gebeurde aan hem behoorde te worden gerapporteerd;

dat op grond van beklagde's vermoeden als ten aanzien van sub a bewezen verklaard, beklagde evenzeer kon vermoeden dat de niet-vrijwilligsters ook in de andere bordeelen dan de Shoko-club tot prostitutie zouden worden gedwongen en zouden worden verkracht; dat de Krijgsraad onaannemelijk acht dat ernstige gevallen van weisering, zich uitende in wegloopen, zelfmoord pogingen en simuleeren van krankzinnigheid en ziekte niet aan beklagde zouden zijn gerapporteerd;

dat verder het voor burgers en militairen openstellen van bordeelen waarin vrouwen en meisjes waren gebracht, van wie beklagde moest vermoeden dat zij zulks niet vrijwillig deden, onherroepelijk het vermoeden met zich meebracht dat deze vrouwen en meisjes door de bezoekers tot prostitutie zouden worden gedwongen en zouden worden verkracht, zooals ook door alle getuigen is verklaard; dat dus ook dit deel van het aan beklagde tenlaste gelegde is bewezen;

Overwegende, dat beklagde derhalve aan alle hem ten laste gelegde feiten behoort te worden schuldig verklaard en te dier zake tot straf dient te worden veroordeeld;

Ten aanzien van 4e beklagde [redacted]:

Overwegende, dat beklagde heeft erkend dat, toen hij in Maart adjudant werd van Generaal Majoor [redacted], hem ter oore kwam, dat er in de meergenoemde bordeelen uit interneeringskampen gehaalde Nederlandsche vrouwen als prostituee werkten, die zulks niet vrijwillig deden en dat hij geen maatregelen heeft genomen om tot de onmiddellijke sluiting van deze bordeelen te geraken;

Overwegende, dat deze beklagde - ohdanks deze wetenschap - in gebreke is gebleven den commandant aan wien hij als adjudant was toegevoegd te overtuigen van het strafwaardige en ontoelaatbare van deze gebeurtenissen, doch met de simpele overweging dat die commandant het wel wist niets heeft gedaan en daarmee zich heeft vereenigd met den opzet die tot het instellen, bevolken en in standhouden van deze bordeelen heeft geleid;

Overwegende, dat hieruit volgt dat beklagde wist dat er in die bordeelen vrouwen en meisjes tot prostitutie werden gedwongen en verkracht door de bezoekende burgers en militairen en dat hij het plegen van de oorlogsmisdrijven heeft geduld;

Overwegende,

Overwegende is mitsdien 16.

Overwegende, dat mitsdien wettig en overtuigend is bewezen dat de beklaagde zich aan het hem ten laste gelegde heeft schuldig gemaakt en hijs daaraan moet worden schuldig verklaard en te dier zake tot straf veroordeeld;

Ten aanzien van 5e beklaagde MURAKAMI en 6e beklaagde NAKASHIMA; Overwegende, dat zij ieder voor zich hebben erkend belast te zijn geweest met de medische verzorging van de vrouwen en meisjes respectievelijk in de Semarang Curaboe en in de Shoko-club, doch hebben ontkend deze vrouwen en meisjes slecht te hebben behandeld door haar voldoende geneeskundige hulp en medicamenten te onthouden en haar onder slechte hygienische omstandigheden te laten leven; Overwegende, dat uit de verklaringen van de getuigen af te leiden valt, dat de medische onderzoeken door beklaagden uitgevoerd, oppervlakkig waren en dat niet voldoende ontsmettingsmiddelen aanwezig waren;

Overwegende, dat het gehouden nasporingsonderzoek omtrent de medische verzorging zeer oppervlakkig is geweest; dat echter op grond van het feit, dat later bij onderzoek te Buitenzorg bleek, dat van de 100 vrouwen er 25 tot 30 geslachtsziek waren, - zie boven - kan worden aangenomen, dat zich verschillende gevallen van geslachtsziekten onder de vrouwen hebben voorgedaan en dat hier tegen geen voldoende behandeling werd gegeven;

Overwegende, dat dit op zich zelf reeds een slechte behandeling oplevert, vooral waar het beroep dat beklaagden uitoefenden beoogt het lijden van medemenschen te lenigen en verminderen en het nemen van maatregelen die zulk een lijden voorkomen;

Overwegende, dat mitsdien beklaagden zich schuldig hebben gemaakt aan het hem sub a tenlaste gelegde en zij te dier zake tot straf behooren te worden veroordeeld;

Overwegende, dat niet is bewezen dat 5e beklaagde ook belast was met het toezicht over de werkzaamheden van de artsen in de andere bordeelen dan de Semarang Curaboe, zoodat hij van het hem sub b tenlaste gelegde moet worden vrijgesproken;

Overwegende, dat beklaagde 6, die op de openingsavond van de Shoko club aanwezig is geweest en erkent vleeschelijke gemeenschap met een van de meisjes te hebben gehad, weliswaar ontkent daartoe dit meisje met geweld te hebben gedwongen, doch de Krijgsraad op grond van de verklaring van de getuige [redacted] voorschreven bevestigd voor zoover haar door haar zuster medegedeeld, door getuige [redacted], in verband met het - zooals boven is overwogen - bestaande aan zekerheid grenzende vermoeden dat de in het bordeel Shoko-club gebrachte vrouwen en meisjes geen vrijwilligsters waren, welk vermoeden beklaagde, die 'smiddags de keuring had verricht, evenseer moet hebben gehad, dit deel van het aan beklaagde ten laste gelegde eveneens wettig en overtuigend bewezen acht, zoodat hij daaraan moet worden schuldig verklaard en terzake tot straf veroordeeld;

Ten aanzien van 7e beklaagde [redacted];

Overwegende, dat deze beklaagde een omstandig verhaal heeft gedaan omtrent de gebeurtenissen zooals die door de getuigen zijn medegedeeld;

dat zijn opgaven een vollefige bekentenis inhouden van de hem ten laste gelegde feiten, met dien verstande, dat geen vrouwen en meisjes uit het kamp Semarang-Oost zijn weggevoerd;

Overwegende, dat door deze bekentenis in verband met de voorschreven getuigenverklaringen het wettig en overtuigend bewijs van het hem tenlaste gelegde is geleverd en hij derhalve aan die feiten moet worden schuldig verklaard;

Overwegende, dat het verweer van 7e beklaagde [redacted] hierop neerkomt, dat hij na al dadelijk verzocht te hebben ontheven te worden van de hem gegeven opdracht om vrouwen en meisjes in de kampen te gaan uitzoeken op last van den Majoor [redacted] naar 2 kampen in Semarang is gegaan;

dat hij in die kampen op moeilijkheden is gestuit die erop wezen dat van de zijde van de geïnterneerde vrouwen bezwaren bestonden tegen het doel waarvoor vrouwen en meisjes uit de die kampen zouden moeten gaan;

dat hij dit heeft gerapporteerd aan Majoor TAKAHASJI voornoemd in tegenwoordigheid van Majoor [redacted] (3e beklaagde);

dat hem ondanks zijn herhaalde bezwaren bevel is gegeven door te gaan;

dat hem toen reeds bekend was, dat er aan de gestelde eisch van vrijwilligheid,

vrijwilligheid, zonder welke de vrouwen en meisjes niet naar bordeelen mochten worden gebracht iets haperde, van welk feit hij zijn eerdergenoemde meerderden op de hoogte heeft gesteld; dat hij vervolgens het derde kamp te Semarang en de kampen te Ambarawa heeft bezocht en aldaar alles aan de burger-ambtenaren en de bordesbaan heeft overgelaten;

dat hij daarbij den indruk heeft gekregen dat de vrouwen en meisjes in het ongewisse werden gelaten omtrent den aard van de buiten hare kampen te verrichten werkzaamheden;

dat hij op den dag, waarop de vrouwen en meisjes tenslotte in het perceel in Kanarielaan zijn bijeen gebracht, den Majoor OKADA nogmaals heeft gewezen op de mogelijkheid dat er onder die vrouwen en meisjes eenigen konden zijn, die zich niet vrijwillig voor prostitutie-werkzaamheden hadden opgegeven;

Overwegende, dat uit dit - in het kort weergegeven-verhaal van beklagde blijkt dat hij zich zeer wel bewust was van de omstandigheid dat er vrouwen en meisjes onvrijwillig uit hare kampen werden gehaald en bestemd werden om als prostituee's in bordeelen te worden geplaatst, waaraan onherroepelijk was verbonden, dat deze vrouwen en meisjes daartoe zouden moeten worden gedwongen;

Overwegende, dat beklagde - die den Christelijken Godsdienst zegt te belijden - doordrongen was van het besef dat het dwingen van vrouwen en meisjes daartoe een misdadige daad oplevert, die in de nationale strafwet van Japan evenzeer strafbaar is gesteld als in die van elke andere staat ter wereld;

Overwegende, dat hij mitsdien door het bevel op te vplgen om in de kampen vrouwen en meisjes te gaan uitzoeken op de wijze zooals is gebleken, wist dat hij medewerkte aan het plegen van een ernstige, universeel strafbaar geoordeelde daad, die naat hij kon beseffen stellig een handelen moest opleveren in strijd met de wetten en gebruiken van den oorlog, vooral nu zij gepleegd werd tegen een groep van vrouwen en meisjes, die zich volledig in de macht van den Japanner bevonden en die volkomen aan de willekeur van de bezettende macht waren overgeleverd;

Overwegende, dat de wetgever, teneinde te voorkomen dat de pizar pleger van een oorlogsmisdrijf zich straffeloosheid zou verzekeren enkel door een beroep te doen op ambtelijk bevel, dezes rechtvaardigheidsgrond op den oorlogsmisdadiger niet van toepassing heeft verklaard; dat het echter deze delinquent is blijven vrijstaan zich op een handelen in noodtoestand te beroepen;

Overwegende, dat mitsdien de Krijgsraad dient te beoordeelen of in casu beklagde in een dussdanigen toestand was komen te verkeerren, dat hem geen andere keuze was overgelaten dan te gehoorzamen aan de hem door majoor Takahasji gegeven opdracht;

dat het College hierbij echter vooraf wenscht vast te stellen dat bij de beoordeeling van noodtoestand ten aanzien van oorlogsmisdadigers, in verband met de redenen die den wetgever ertoe hebben doen besluiten om hun een beroep op ambtelijk bevel te ontnemen, aan strenge maatstaven dient te worden verbonden;

Overwegende dan dat beklagde, na eenige malen verzocht te hebben van de opdracht te worden ontheven, daaraan heeft voldaan, terwijl hij wist, dat daarmede zijn medewerking verleende aan handelingen, die een ernstige schending opleverden van de wetten en gebruiken van den oorlog; dat het den meerdere, die hem de opdracht daartoe gaf en deze handhaafde, evenzeer bekend moest zijn dat zulk een strafbaar feit daardoor zou worden begaan;

dat de opdracht in strijd was met de door het Hoofdkwartier van het 16de Leger aan de toestemming verbonden eisch dat uitsluitend vrouwen en meisjes uit de kampen mochten worden genomen, die zich vrijwillig hiertoe leenden;

Overwegende, dat in oorlogstijd het niet opvolgen van een bevel over het algemeen met den doodzal worden gestraft indien zulks plaats vindt terzake van of in verband met eenige militaire actie of in strijd met het militair belang;

dat zulk een vergaande straf nimmer verwacht kan worden bij weigering tot het opvolgen van een bevel dat slechts zijdelings met oorlogsvoering te maken heeft en zeker niet als het daarmede in geen enkel verband staat; dat dit laatste hier het geval is, immers het werven en uitzoeken van vrouwen en meisjes in interneringskampen toch nimmer kan behooren tot de taak van een militair en in geen enkel opzicht invloed kan hebben of op verband kan hebben met militaire acties of oorlogsvoering in het algemeen;

dat beklagde derhalve bij weigering aan een bevel daartoe gevolg te geven niet kon verwachten tot ernstige straffen te zullen worden veroordeeld en het zelfs aan twijfel onderhevig is dat hij ooit terzake door een rechter bestraft zou worden;

dat dienvolgens bij de afweging van de rechtsbelangen die hier op het spel stonden namelijk aan de eene zijde die van de meisjes en vrouwen en aan de andere zijde die van beklagde, die van de meisjes en vrouwen van veel hooger orde en van veel grooter waarde waren dan die van beklagde, voor wien op z'n hoogst een tijdelijke straf op het spel stond; dat derhalve een beroep op noodtoestand beklagde niet kan baten;

Overwegende, dat hieraan nog kan worden toegevoegd, dat het Hoofdkwartier van het 16e Leger aan de toestemming om vrouwen en meisjes uit interneringskampen te halen teneinde hun in bordeelen te laten werken, den eiscl had verbonden dat zij zulks vrijwillig zouden doen;

dat dit impliceert dat dit doel aan die vrouwen en meisjes bekend moest worden gesteld en dat zij daarna vrijelijk een beslissing zouden mogen nemen;

dat zulks aan beklagde bekend was;

dat het daarom aan beklagde verweten moet worden dat hij - toen hij in het Halmaherakamp en de leide Ambarawakampen bemerkte dat dit doel verzwegen werd en de vrouwen en meisjes klaarblijkelijk opzettelijk in het ongewisse werden gelaten omtrent den aard van het werk dat van hen zou worden verlangd - in gebreke is gebleven maatregelen te nemen om dit doel aan die vrouwen en meisjes te doen mededeelen en hij op deze wijze heeft medegewerkt aan de ernstige misdrijven die daarna zijn gevolgd;

Overwegende, dat deze beklagde mitsdien terzake van de bewezen verklaarde feiten tot straf moet worden veroordeeld;

Ten aanzien van de beklagden 9 [redacted], beklagde 10 [redacted], beklagde 11 [redacted] en beklagde 12 [redacted]:

dat zij hebben erkend - ieder voor zich - dat zij op 26 Februari 1944 in de Kanarielaan ieder een aantal vrouwen en meisjes toegewezen hebben gekregen bestemd om als prostitutie's in de onder hun leiding en beheer staande bordeelen respectievelijk Semarang Curaboe, Seiuunso, Hincmaru en Shoko-club te werken;

dat zij ontkend te hebben geweten dat deze vrouwen en meisjes voor het meereendeel niet vrijwillig daartoe overgingen;

dat - met uitzondering van XIIde beklagde - zij hebben opgegeven ieder in hun bordeel gestuit te zijn op verzet van eenige meisjes, die weigerde zich tot vleeschelijke gemeenschap met Japanners te leenen;

Overwegende, dat zij - behoudens Xe beklagde - mee zijn geweest naar de kampen om te assisteeran bij het uitzoeken van de opgeroepen vrouwen en meisjes;

dat uit het Sompok (Lampersarie)kamp geen vrouwen en meisjes zijn gehaald omdat zij weigerden aan te treden om geselecteerd te worden en de leiding van dat kamp het niet raadzaam oordeelde haar te dwingen;

dat zij ontkennen in hun bordeelen de bedreigingen te hebben geuit zoo als ieder hunner is tenlaste gelegd;

Overwegende, dat uit hunne erkentnissen - zooals die in hoofdzaken zoo juist zijn weergegeven - reeds blijkt dat het hun bekend was dat bij de werving van de vrouwen en meisjes in de kampen en het in hun bordeelen brengen geen open kaart is gespeeld, immers zij toegegeven hebben geen enkele maal te hebben gehoord dat aan die vrouwen en meisjes duidelijk het doel werd medegedeeld, zoodat in verband met het daarna voorgevallene hun duidelijk moet zijn geweest dat aan de eiscl van vrijwilligheid niet was voldaan;

Overwegende, dat de daaromtrent gehoorde getuigen hebben verklaard dat zij haar verzet en weigering hebben gestaakt en tot toegeven zijn gedwongen onder de in de tenlasteleggung vermelde bedreigingen, benevens de in vele gevallen herhaalde mishandelingen door hun bezoekers;

Overwegende, dat op grond van hunne opgaven en de hierboven weergegeven getuigenverklaringen het wettig en overtuigend bewijs van het aan beklagden tenlaste gelegde is geleverd en zij mitsdien daaraan behooren te worden schuldig verklaard en te dier zake tot straf veroordeeld;

Overwegende, dat beklagden IX en XI hebben ontkend vleeschelijke gemeenschap met respectievelijk [redacted] en [redacted] te hebben gehad;

dat deze beide meisjes niet als getuigen zijn gehoord;

dat getuige [redacted] en [redacted] hebben verklaard, dat [redacted] met [redacted] met geweld heeft ontmaagd en [redacted] en dat [redacted] hetzelfde met [redacted] zou hebben gedaan;

dat deze getuigen, die deze feiten slechts van hooren zeggen kunnen weten daarbij geen redenen van wetenschap hebben opgegeven, zoodat aan haar mededeelingen te dezer zake geen bewijswaarde kan worden toegekend;

dat derhalve het wettig bewijs van de aan IXden en XIden beklagde sub b

tenlaste gelegde feiten niet is geleverd en zij daarvan moeten worden vrijgesproken;

Overwegende, dat VIIIste beklagde heeft ontkend zich aan het hem tenlaste gelegde te hebben schuldig gemaakt;

dat getuige [redacted] hem weliswaar bij confrontatie heeft aangewezen als den Japanner die haar met geweld zou hebben gedwongen vleeschelijke gemeenschap met hem te hebben, doch de Krijgsraad de mogelijkheid van vergissing te groot acht om aan deze aanwijzing volledig geloof te hechten;

dat derhalve bij gebreke van eenig ander bewijsmiddel het wettig en overtuigend bewijs van het dezen beklagde tenlaste gelegde niet is geleverd en hijmitsdien daarvan behoort te worden vrijgesproken;

Overwegende, dat de bewezen verklaarde feiten in strijd zijn met de wetten en gebruiken van den oorlog en moeten worden gequalificeerd als de oorlogsmisdrijven: "Wegvoering van meisjes en vrouwen voor gedwongen prostitutie", "Het dwingen tot prostitutie", "Slechte behandeling van gevangenen" zooals in het dictum bij iedere beklagde zal worden aangegeven;

Ten aanzien van de op te leggen straffen;

Overwegende, dat de gepleegde oorlogsmisdrijven op zich zelf reeds een ernstig karakter dragen, doch nu zij zijn begaan tegen vrouwen en meisjes, die reeds langen tijd in interneeringskampen onder uiterst slechte omstandigheden leefden, tot de ernstigste behooren die men zich kan indenken;

dat toch de Japansche bezettings-overheid zelf deze vrouwen en meisjes in een toestand van volkomen afhankelijkheid had gebracht door haar van haar vrijheid te beroven en daarmee de verantwoordelijkheid voor haar verzorging en bescherming op zich had genomen;

dat niettemin representanten van deze overheid op georganiseerde wijze misbruik makend van dezen toestand van hulpeloosheid, afhankelijkheid en onderworpenheid door misleiding en geweld of bedreiging daarmee een aantal vrouwen en meisjes hebben weggevoerd uit deze kampen na haar aan een uiterst kwetsende keuring te hebben onderworpen;

dat deze handelingen getuigen van een ontstellend gebrek aan eerbied voor de vrouw in het algemeen en van een afwezen van eenige verantwoordelijkheidszin tegenover de zich in de macht van deze overheid bevindende vijandelijke onderdanen;

dat de door de getuigen geschetste tooneelen die zich gedurende de eerste dagen in de bordeelen zouden hebben afgespeeld mogelijk wat overdreven zijn voorgesteld, doch niet uit het oog mag worden verloren, dat de positie waarin deze vrouwen en meisjes waren gebracht afgrijpselijk was en er voor haar geen enkele uitweg mogelijk was;

dat dit geestelijk voor velen een bijna ondraagelijke spanning heeft veroorzaakt en er zich dan ook eenige gevallen van shock en krankzinnigheid hebben voorgedaan (door den oudsten terechtstaanden arts aangeduid met "geistliche Erregung");

dat de omstandigheid dat de slachtoffers van dit beestachtige en onmenselijke bedrijf na haar eerste verzet tot het inzicht zijn gekomen dat zulks toch niet kon baten en dat verzet hebben gestaakt, geenszins de gevolgtrekking wettigt dat deze vrouwen en meisjes zich daarna vrijwillig aan prostitutie overgaven en beklagden daardoor van de aansprakelijkheid kunnen worden ontheven, daar immers ieder toegeven aan de wenschen van bezoekende Japanners slechts geschied onder de nawerking van de oorspronkelijk gepleegde dwang en dus van een wezenlijke vrijheid daartoe nimmer sprake is geweest;

dat deze misdrijven bovendien zijn gepleegd lang nadat de eerste overwinningstroes van het bezettende Leger achter den rug was;

dat beklagde III het heeft voorgesteld dat uitsluitend vrijwilligsters zouden zijn geworven en uitgezocht, waartoe het Hoofdkwartier van het 16e Leger toestemming zou hebben gegeven, doch - nog daargelaten dat dit een aparte leugen is - ook het werven van z.g. vrijwilligsters uit interneeringskampen daarbij gebruik makend van de onmenselijke omstandigheden aangaande voeding en ligging in die kampen, die men bovendien zelf in het leven had geroepen en bestendigde, in strijd is met zedelijkheid en menselijkheid enmitsdien als misdadig moet worden gequalificeerd;

Overwegende, dat dan ook de beklagden die zonder enig mededoogen het plan tot het oprichten en bevolken van deze bordeelen en het in bedrijf stellen en houden daarvan op koude en zakelijke wijze hebben uitgevoerd, tot de groeven van de ernstige oorlogsmisdadigers moeten worden gerekend en derhalve tot zware straffen moeten worden veroordeeld;

Overwegende, dat IIIde beklagde als mede-mitvoerder van de plannen tot oprichting van deze bordeelen, zonder zich ook maar een oogenblik te storen aan het enorme onrecht dat hij de daartoe uit te zoeken vrouwen en meisjes aandeed, blijk heeft gegeven van een verdorven mentaliteit;

dat hij toch moet hebben geweten, dat de selectie niet heeft beantwoord aan beginselen van een in volle vrijheid vormen van een besluit, aangezien - nadat men in de beide eerstbezochte kampen op verzet gestuit was - in de volgende kampen het doel geheim is gehouden en beklagde zonder zich hiervan

iats

iets aan te trekken het onderteekenen van de z.g. bereidverklaringen onder zijn directe leiding heeft doen geschieden, zonder den inhoud van dat geschrift bekend te doen maken;

dat hij zich nu wel beroepen heeft op de omstandigheid dat zijn collega Me. Joor TAKAHASJI met de uitvoering belast was en dat hij slechts op diens verzoek acte de presencie gaf in het perceel Kanarielaan, doch nog afgezien van de ernstige twijfel die bij het College is gerezen omtrent de waarheid van dit verweer, beklagde, toen hij dan het toezicht op zich had genomen, verplicht was zich te overtuigen van het voldoen aan de door het Hoofdwartie van het Ioe Leger gestelde eisch van vrijwilligheid;

dat hij zulks niet heeft gedaan, ofschoon hem bekend moest zijn, dat er het een en ander aan haperde;

dat hij bovendien niet alleen als hoofdofficier van het Japansche Leger deze plicht had, maar meer nog als mensch van ontwikkeling, immers hij moest begrijpen dat het voor de meeste van deze vrouwen en meisjes een uiterst verstrekkende en consequentie-volle stap moest zijn om voor den vijand in een bordeel te gaan werken en slechts bepaalde typen en dan nog in zeer bijzondere omstandigheden daartoe te vinden zullen zijn;

dat in stede van door soortgelijke overwegingen tot voorzichtigheid gemaand te worden, beklagde zonder meer de verzekering van de burger-ambtenaren dat het allen vrijwilligsters waren heeft aanvaard, ondanks de opmerking van die ambtenaren dat de vrouwen de eene dag wel en de andere dag niet wenschen mee te werken;

dat juist op grond van deze negatieve houding van beklagde ondanks vele punten die erop wezen dat van een vrijwilligheid geen sprake was, de Krijgsraad de overtuiging heeft gekregen, dat beklagde met de wijze van uitvoeren van het hem bekende plan volledig op de hoogte is geweest;

dat danook de door beklagde gepleegde feiten van een uiterst ernstigen aard zijn en de hoogste straf daartegen ten volle gewettigd is;

Overwegende, dat de Krijgsraad evenwel moet toegeven dat VIIe beklagde's positie uiterst moeilijk was, waaraan hij door zijn zwak karakter en zijn jeugdigen leeftijd (toen 21 jaren) onvoldoende het hoofd heeft kunnen bieden dat hierin een strafverlichtende omstandigheid gelegen is;

dat evenzeer als sterk verzachtende omstandigheid kan gelden, dat hij tegen de vrouwen en meisjes overigens zeer fatsoenlijk heeft gedragen en niet heeft misbruik gemaakt van de dwangpositie waarin zij waren geraakt, doch voor zoover dat in zijn macht lag, hen heeft geholpen en ter zijde gestaan; dat de Krijgsraad dan ook de door den Auditeur Militair gevorderde straf voor dezen beklagde juist acht;

Overwegende, dat het College de schuld van de vier bordeelhouders zeer ernstig acht;

dat toch de geronselde vrouwen en meisjes in hun uitsluitende macht waren gebracht en het voor hen mogelijk was om het lot van deze slachtoffers, van wie het hun bekend was dat zij zich niet vrijwillig aan prostitutie wilden overgeven, te verzachten;

dat zij in stede daarvan hebben medegewerkt om het verzet van de weigerende vrouwen en meisjes te breken, zonder daarbij van een enig menschelijk medevoel of medelijden blijk te geven;

dat zij zich trachten te verschuilen achter een van hoogerhand gegeven opdracht, doch de Krijgsraad onaannemelijk acht en derhalve verwerpt dat zelf onder Japanners men tot het uitoefenen van het beroep van bordeelbaas zou worden gedwongen, zonder dat van te voren zou vaststaan dat men dit beroep ambieert;

dat het juist zeer speciale typen zijn, die zich voor zulk werk leenen en beklagden kennelijk tot dit soort behooren;

dat het eenige verschil dat tusschen deze 4 beklagden bestaat, is, dat IKe beklagde ( ) en Xie ( ) dit beroep reeds tevoren uitoefenden, terwijl Ie beklagde ( ) en XIIe beklagde ( ) als nieuwelingen in dat vak moeten worden beschouwd;

dat daaraan ook verbonden is dat eerstgenoemden meer onderscheidingsvermogen aanzien van prostituee's bezaten;

dat klaarblijkelijk IXe beklagde ( ) in het door hem behaerde bordeel zelfs naar Japansche maatstaf te ruw en meedoogenloos is opgetreden;

dat zijn bordeel toch een geval van krankzinnigheid, een van zelfmoord-poging en 2 van ontvluchttings-poging heeft opgeleverd;

dat vermoedelijk op grond daarvan deze Semarang Curabee zeer snel gesloten is en de vrouwen en meisjes over de andere bordeelen zijn verdeeld;

dat de Krijgsraad evenwel de gevorderde doodstraf tegen IXen beklagde en vangerisstraf van 20 jaren tegen XIden beklagde te hoog acht en straffen 20 en 15 jaren voldoende oordeelt;

dat de geëischte straffen tegen Xen en XIIden beklagde te laag zijn;

dat juist het feit dat bordeelbaas niet hun beroep was, deze beklagden ertoe had moeten brengen tegen hunne aanstelling als zoodanig protest aan te tekenen;

255

- dat

dat zij zulks niet hebben gedaan, zodat zij de aansprakelijkheid ten volle zullen hebben te dragen;
dat de Krijgsraad aan XIIde beklaagde wil toegeven, dat zijn positie moeilijker was dan die van Xde beklaagde, omdat hij onder de dagelijksche druk van IIIde beklaagde stond; die in feite meer de bordeelbaas was dan hij;
dat op deze gronden een straf van 10 jaren voor Xden beklaagde en een van 7 jaren voor XIIden beklaagde de juiste voorkomen;
Overwegende, dat de beide artsen (Xde en VIde beklaagde) op ernstige wijze hebben gehandeld tegen de morele plichten, die uit hoofde van hun beroep op hen rustten en uit dien hoofde reeds tot gevoelige straffen behooren te worden veroordeeld, waarbij ten aanzien van Vde beklaagde zijn hooge leeftijd als eenige verzachtende omstandigheid in aanmerking kan komen;
dat de na te noemen straffen mitsdien in juiste verhouding staan tot het misdrevene;

Overwegende, dat de Krijgsraad IVde beklaagde's ( ) optreden weliswaar zeer laakbaar acht, doch zijn schuld niet van dien ernstigen aard oordeelt als die van IIIden beklaagde en mitsdien de door den Auditeur Militair gestelde strafreisch meent te kunnen volgen;
Gelet op de Ordonnantie Strafrecht Oorlogsmisdrijven Art. I nos 6, 7 en 35 van Stbl. 1946 - 44, Stbl. 1946 - 45 en Stbl. 1946 - 47 juncto 74;

R e c h t d o e n d e :

Verklaart de in hoofde dezes genoemde beklaagden - met uitzondering van:

IIde beklaagde : en
VIIIsten beklaagde;
wiens schuld aan het hun ieder ten laste gelegde niet wettig en overtuigend is bewezen, zodat zij daarvan moeten worden vrijgesproken, schuldig aan de oorlogsmisdrijven:

IIIde beklaagde - : "Wegvoering van meisjes of vrouwen voor gedwongen prostitutie, het dwingen tot prostitutie" en "verkrachting";

IVde beklaagde - : "Wegvoering van meisjes of vrouwen voor gedwongen prostitutie, het dwingen tot prostitutie";

Vde beklaagde - : "Slechte behandeling van gevangenen";

VIde beklaagde - : "Slechte behandeling van gevangenen" en "verkrachting";

VIIde beklaagde - : "Wegvoering van meisjes en vrouwen voor gedwongen prostitutie";

IXde beklaagde - : "Het dwingen tot prostitutie";

Xde beklaagde - : "Het dwingen tot prostitutie";

XIde beklaagde - : "Het dwingen tot prostitutie";

XIIde beklaagde - : "Het dwingen tot prostitutie";

Veroordeelt hen deswege:

IIIde beklaagde tot de doodstraf;

IVde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur

van tien jaren;

Vde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

zeven jaren;

VIde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

zestien jaren;

VIIde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

twee jaren;

IXde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

twintig jaren;

Xde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

tien jaren;

XIde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

vijftien jaren;

XIIde beklaagde tot een gevangenisstraf voor den duur van

zeven jaren;

Spreekt vrij: IIde beklaagde en VIIIsten beklaagde -

;

Aldus gewezen den veertienden Februari 1948 bij de Heeren Mr. J. La Riviere, Luitenant-Kolonel, President, Mr. L.F. de Groot, Majoor en Mr. A.J.A. Theys, Kapitein, Leden, in tegenwoordigheid van Mr. A. Uyt den Bogaard, le Luitenant, Secretaris, geresumeerd en gearresteerd den vijftienden maart 1948.-

In kennis van mij:
De Secretaris,
w.g. A. Uyt den Bogaard

De President,
w.g. J. La Riviere

Leden:
w.g. L.F. de Groot,
w.g. A.J.A. Theys

AG. X. 5197

As N. 022 8/1913 /E/

KANTOOR VOOR JAPANSCH E ZAKEN, BATAVIA.

Vertaling.

A a n :

Zijne Excellentie den President van den Raad.

De terwille van de gerechtigheid door God aangewezen President van den Raad en Ledem, die met de berechting van de "Flores" zaak zijn belast, bied ik met allen eerbied mijn nederige gelukwenschen aan, met de taak, die hun is opgelegd, terwijl ik hun tevens verzoek in de naam van den Heer Jesus Christus gehoor te willen geven aan mijne smoeckbede.

Beklaagde [redacted], wiens hart overvloedt van rechtvaardighedszin, vereent hier in volle oprechtheid zijn plicht als dienaar der gerechtigheid te moeten volbrengen en het zijne te moeten bijdragen tot de berechting der zaak door geheel naar waarheid, de volgende feiten te Uwv consideratie mede te deelen.

Terwille der gerechtigheid het volgende:

I. Algemeene toestand van het kamp.

1. Het stond onder de bevelen van het GIVU corps.
2. Ter plaats bestond gebrek aan materialen, terwijl veel malaria heerschte.
3. Aanvankelijk waren er geen barakken noch ziekenloodsen, zoodat onder de klapperboomen moest worden geslapen. Er waren ongeveer 500 à 600 zieken en dagelijks kwamen er zieken bij en vielen er dooden. Deze treurige toestand duurde 2 maanden.
4. Met kracht werd door kapitein [redacted] en zijn minderen gewerkt aan den bouw der barakken ter verbetering van den toestand.

II. Controle bepalingen.

1. aan tegengang van spionage, reinheid, salueren etc. werd zeer streng de hand gehouden.
2. Overtreding der bepalingen werd zeer streng gestraft.
3. Als voorbeeld werden 2 ontvluchte krijgsgvengenen (door kapitein [redacted] doodgeschoten, Lt. [redacted] werd met opsluiting in een cel, anderen met slagen gestraft.

III. Redenen voor het slaan.

1. In April 1943 gaf Lt. Kolonel [redacted] ons te Soerabaja de volgende instructies:
 Onde plaats van bestemming ligt in de gevechtalinie, zoodat de bewaking der krijgsgvengenen er zeer moeilijk zal zijn. Jullie taak zal zijn de bepalingen door de krijgsgvengenen te doen naleven. Als jullie de krijgsgvengenen, die overtredingen begaan, af en toe ranselen, kan het mij dan ook niet schelen. Uiteindelijk is dat in het belang van de krijgsgvengenen zelf.
2. Op de plaats van bestemming zelf werden door Sergeant-Majoor [redacted] en sergeant [redacted] de volgende orders voor de wacht gegeven:
 De taak van de bewakers is het doen naleven van de bepalingen door de krijgsgvengenen, overtreders moeten zonder uitzondering worden gerapporteerd en desnoods mag je een beetje slaan om hun gehoorzaamheid bij te brengen.

het

257